

ROZPORZĄDZENIE
PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia

**w sprawie współdziałania podmiotów w wykonywaniu kar, środków karnych,
kompensacyjnych, zabezpieczających, zapobiegawczych oraz przepadku, a także
społecznej kontroli nad ich wykonywaniem**

Na podstawie art. 39 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. poz. 557, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa zakres, formy i tryb współdziałania oraz wymogi, jakie muszą spełnić przedstawiciele stowarzyszeń, fundacji, organizacji oraz instytucji, których celem działania jest zapobieganie przestępczości i readaptacja społeczna, kościołów i innych związków wyznaniowych, zwanych dalej „podmiotami”, a także osoby godne zaufania, w wykonywaniu kar, środków karnych, kompensacyjnych, zabezpieczających, zapobiegawczych oraz przepadku, a także społecznej kontroli nad ich wykonywaniem.

§ 2. Współdziałanie przedstawicieli podmiotów oraz osób godnych zaufania w wykonywaniu kar, środków karnych, kompensacyjnych, zabezpieczających i zapobiegawczych oraz przepadku może polegać na:

- 1) inicjowaniu, organizowaniu i realizowaniu zadań mających na celu zapobieganie przestępczości i przeciwdziałanie powrotowi do przestępstwa oraz kształtowaniu społecznie pożądanego postawy skazanych;
- 2) realizacji zadań wynikających z programów resocjalizacyjnych przez prowadzenie działalności społecznej, kulturalnej, oświatowej, sportowej i religijnej wobec skazanych;
- 3) świadczeniu, w uzasadnionych przypadkach, niezbędnej pomocy materialnej, medycznej i prawnej skazanym oraz ich rodzinom;
- 4) utrzymywaniu celowych kontaktów ze skazanymi;
- 5) przygotowywaniu osób pozbawionych wolności do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, aresztu śledczego oraz zakładu, w którym są wykonywane środki

---

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. poz. 1083, z 1999 r. poz. 931, z 2000 r. poz. 701 i 1268, z 2001 r. poz. 1071 i 1194, z 2002 r. poz. 676 i 1679, z 2003 r. poz. 1061, 1380 i 1750, z 2004 r. poz. 889, 2135, 2405, 2426 i 2703, z 2005 r. poz. 1363 i 1479, z 2006 r. poz. 708 i 1648, z 2007 r. poz. 849, z 2008 r. poz. 620 i 1344, z 2009 r. poz. 39, 119, 504, 817, 911, 963, 1475, 1540 i 1589, z 2010 r. poz. 191, 227, 842 i 1228, z 2011 r. poz. 201, 202, 654, 734, 1092, 1280 i 1431, z 2012 r. poz. 908, z 2013 r. poz. 628 i 1247, z 2014 r. poz. 287, 619 i 1707, z 2015 r. poz. 21, 396, 431, 541, 1269 i 1573 oraz z 2016 r. poz. 428, 437 i 1948.

zabezpieczające, w tym przez udzielanie niezbędnej pomocy w uzyskaniu pracy i zakwaterowania;

- 6) podejmowaniu innych działań mających na celu readaptację społeczną skazanych i zapobieganie przestępczości.

§ 3. Przedstawicielem podmiotu oraz osobą godną zaufania podejmującą działania, o których mowa w § 2, 4 i 5, może być osoba, która odpowiada następującym warunkom:

- 1) korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich;
- 2) nie była skazana za przestępstwo popełnione umyślnie;
- 3) nie została pozbawiona praw rodzicielskich lub opiekuńczych;
- 4) daje rękojmię należytego wykonywania obowiązków;
- 5) ukończyła 24 lata, a w wyjątkowych przypadkach 21 lat, jeżeli posiada kwalifikacje lub doświadczenie życiowe wskazujące na przydatność w prowadzeniu działalności wychowawczej i resocjalizacyjnej.

§ 4. 1. Podmioty oraz osoby godne zaufania mogą uczestniczyć w prowadzeniu działalności resocjalizacyjnej, społecznej, kulturalnej, oświatowej, sportowej i religijnej w zakładach karnych lub aresztach śledczych, po uprzednim zawarciu porozumienia z dyrektorami tych zakładów lub aresztów. Porozumienie wymaga formy pisemnej.

2. Do wniosku o zawarcie porozumienia, o którym mowa w ust. 1, dołącza się:

- 1) program zawierający zadania, ze wskazaniem czasu, miejsca, sposobu, kosztów ich realizacji, źródeł finansowania i spodziewanych efektów;
- 2) wykaz osób, które bezpośrednio – jako przedstawiciele – będą uczestniczyć w projektowanych działaniach, zawierający dane pozwalające na ocenę, czy odpowiadają one warunkom określonym w § 3.

3. W razie naruszenia zasad regulujących wykonywanie kar, środków karnych, kompensacyjnych, zabezpieczających, zapobiegawczych i przypadku lub naruszenia porządku obowiązującego w miejscu wykonywania tych kar, środków lub przypadku, lub naruszenia zasad wynikających z porozumienia, dyrektor zakładu karnego albo aresztu śledczego może wystąpić z pisemnym wnioskiem o zmianę przedstawiciela, a gdy jest to konieczne – może odstąpić od porozumienia.

4. Przepisy ust. 1–3 stosuje się odpowiednio, w przypadkach gdy kary, środki karne, kompensacyjne, zabezpieczające i zapobiegawcze oraz przepadek są wykonywane poza zakładami karnymi i aresztami śledczymi, z tym że porozumienie zawierane jest z prezesem właściwego sądu rejonowego lub okręgowego.

§ 5. 1. Przedstawiciele podmiotów oraz osoby godne zaufania uczestniczą w społecznej kontroli nad wykonywaniem kar, środków karnych, kompensacyjnych, zabezpieczających i zapobiegawczych oraz przepadku, zwanej dalej „społeczną kontrolą”, polegającą na:

- 1) przeprowadzaniu rozmów z osobami skazanymi i ich przełożonymi;
- 2) lustracji miejsc zakwaterowania, pracy i nauki;
- 3) zapoznawaniu się ze sposobem realizacji środków oddziaływania i ich zgodnością z celami wykonania kary, zwłaszcza w zakresie:
  - a) zatrudnienia, nauczania, zajęć kulturalno-oświatowych i sportowych oraz organizacji czasu wolnego,
  - b) środków terapeutycznych,
  - c) podtrzymywania więzi z rodziną i innymi osobami bliskimi,
  - d) korzystania z wolności religijnej;
- 4) przyjmowaniu skarg i wniosków skazanych;
- 5) podejmowaniu innych działań mających na celu wzmocnienie praworządnego działania organów państwowych.

2. Przedstawiciele podmiotów oraz osoby godne zaufania mogą przekazywać kierownikowi jednostki kontrolowanej lub jednostki nadrzędnej spostrzeżenia, uwagi lub wnioski dotyczące ustaleń dokonanych w trakcie społecznej kontroli.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.²⁾

PREZES RADY MINISTRÓW

BEATA SZYDŁO

---

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 grudnia 2003 r. w sprawie szczegółowego zakresu i trybu uczestnictwa podmiotów w wykonaniu kar, środków karnych, zabezpieczających i zapobiegawczych, a także społecznej kontroli nad ich wykonywaniem (Dz. U. poz. 2051), które traci moc na podstawie art. 27 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 396) z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Sprawdzono pod względem
prawnym i redakcyjnym:

Sekretarz Rady Ministrów
Jolanta Rusiniak

Dyrektor Departamentu Rady Ministrów
Hanka Babińska

UZASADNIENIE

Rozporządzenie określa zakres, formy i tryb współdziałania oraz wymogi, jakie muszą spełnić przedstawiciele podmiotów, o których mowa w art. 38 § 1 Kodeksu karnego wykonawczego (stowarzyszenia, fundacje, organizacje i instytucje, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby godne zaufania), w wykonaniu kar, środków karnych, kompensacyjnych, zabezpieczających, zapobiegawczych oraz przepadku, a także społecznej kontroli nad ich wykonywaniem, uwzględniając cele, jakim powinno służyć współdziałanie tych podmiotów w readaptacji społecznej i zapobieganiu przestępczości.

Potrzeba wydania przedmiotowego rozporządzenia wynika z utraty z dniem 1 stycznia 2017 r. mocy obowiązującej aktualnego rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie szczegółowego zakresu i trybu uczestnictwa podmiotów w wykonaniu kar, środków karnych, zabezpieczających i zapobiegawczych, a także społecznej kontroli nad ich wykonywaniem (Dz. U. poz. 2051). Utrata mocy obowiązującej wynika z treści art. 27 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 396).

OSR projektu nie był oceniany w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204). Do przedmiotowego projektu nie zostało przedstawione stanowisko Koordynatora OSR, co w myśl uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów jest równoznaczne z przedstawieniem opinii pozytywnej.

Zakres projektu rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.) projektowane rozporządzenie nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny oraz na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości w zakładce „Projekty aktów prawnych – prawo karne”.

Po udostępnieniu projektu nie zgłosiły się podmioty zainteresowane pracami nad nim.

<p>Nazwa projektu: Projekt rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie współdziałania podmiotów w wykonywaniu kar, środków karnych, kompensacyjnych, zabezpieczających, zapobiegawczych oraz przypadku, a także społecznej kontroli nad ich wykonywaniem</p> <p>Organ odpowiedzialny Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące: Ministerstwo Sprawiedliwości</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu: Marcin Warchoń – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu: Damian Bebak – Wydział Prawa Karnego Departamentu Legislacyjnego – tel. 52-12-745</p>	<p>Data sporządzenia 14.12.2016r.</p> <p>Źródło: Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. poz. 557, z późn. zm.)</p> <p>Nr w wykazie prac: 96</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Potrzeba wydania nowego rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie zakresu, formy i trybu współdziałania podmiotów w wykonywaniu kar, środków karnych, kompensacyjnych, zabezpieczających i zapobiegawczych oraz przypadku, a także społecznej kontroli nad ich wykonywaniem, wynika z konieczności dostosowania aktualnych uregulowań w tej kwestii do znowelizowanych przepisów Kodeksu karnego i Kodeksu karnego wykonawczego, zmienionego ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 396) oraz związaną z tym utratą mocy obowiązującej przez rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 grudnia 2003 r. w sprawie szczegółowego zakresu i trybu uczestnictwa podmiotów w wykonywaniu kar, środków karnych, zabezpieczających i zapobiegawczych, a także społecznej kontroli nad ich wykonywaniem (Dz. U. poz. 2051).

Wprowadzenie przewidzianych w projekcie zmian ma charakter dostosowawczy w stosunku do uprzedniej nowelizacji nadrzędnego aktu prawnego w tym zakresie i jest podyktowane koniecznością zachowania spójności systemu prawnego.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W celu wprowadzenia niezbędnych zmian do porządku prawnego konieczne jest wydanie nowego rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie zakresu, formy i trybu współdziałania z podmiotami w wykonywaniu kar, środków karnych, kompensacyjnych, zabezpieczających i zapobiegawczych oraz przypadku, a także społecznej kontroli nad ich wykonywaniem, regulującego przedmiotowe kwestie.

Przedmiotowy projekt przewiduje:

1. odpowiednią modyfikację tytułu oraz treści rozporządzenia z uwagi na wykreślenie przypadku, obowiązku naprawienia szkody i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz nawiązki z katalogu środków karnych zawartego w art. 36 k.k. i przesunięcie ich do nowo wyodrębnionych kategorii środków innego rodzaju, odpowiednio przypadku do kategorii tożsamej nazwowo z tym środkiem, pozostałych zaś do kategorii środków kompensacyjnych, dokonanych nowelizacją k.k. z lipca 2015 r.;
2. zastąpienie wyrażenia „uczestnictwo” w przypadku stowarzyszeń, fundacji, oraz organizacji i instytucji, których celem działania jest zapobieganie przestępczości i readaptacja społeczna, kościołów i innych związków wyznaniowych, a także osób godnych zaufania przy wykonywaniu i społecznej kontroli nad wykonywaniem kar, środków karnych, kompensacyjnych, zabezpieczających i zapobiegawczych oraz przypadku, sformułowaniem „współdziałanie”, podyktowane nowelizacją k.k.w. z lipca 2015 r.

Wskazane zmiany mają na celu dopasowanie treści przepisów rozporządzenia do stosownych regulacji aktów nadrzędnych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Z uwagi na szczegółowość proponowanych rozwiązań, odstąpiono od analizy prawnoporównawczej międzynarodowych regulacji w przedmiotowej kwestii.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt			
Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Stowarzyszenia, fundacje, oraz organizacje i instytucje, których celem działania jest zapobieganie przestępczości i readaptacja społeczna, kościoły i inne związki wyznaniowe			Współdziałanie w wykonywaniu i społecznej kontroli nad wykonywaniem kar, środków karnych, kompensacyjnych, zabezpieczających i zapobiegawczych oraz przepadku.
Osoby godne zaufania			Współdziałanie w wykonywaniu i społecznej kontroli nad wykonywaniem kar, środków karnych, kompensacyjnych, zabezpieczających i zapobiegawczych oraz przepadku.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny, stosownie do wymogów art. 5 ustaw z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.) i § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204).

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													

Źródła finansowania	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Przedmiotowy projekt nie będzie wpływał na sektor finansów.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pięcioletnim (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							

W ujęciu nie-pieniężnym	duże przedsiębiorstwa	
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	
	Służba kuratorska i Policja	

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Projektowane zmiany nie będą miały wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe, sektor finansów publicznych.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

Przedmiotowy projekt zakłada wprowadzenie zmian jedynie o charakterze dostosowawczym, podyktowanych nowelizacjami regulacji nadrzędnych.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowane zmiany nie będą miały wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne:

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Projekt nie będzie oddziaływał na przedmiotowe obszary.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Przewiduje się wejście w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Efekty wejścia w życie projektowanego rozporządzenia będą natychmiastowe i nie wymagają pomiaru.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)